

Nu har den blå teleskylden försvunnit från gården Rajlandstomta, där telefonväxeln var inrymd i en gård av kulturhistoriskt värde från svedjefinnarnas tid.

Telestation i gammal finsk rökstuga I händelsernas centrum under kriget

ARVIKA (VF). När telefonstationerna i norra Gunnarskog försvann i samband med automatiseringen, försvann även televerkets blå skylt vid Rajlandstomta, där Tvällens telefonväxel var inrymd i en gård med särskilt intressant historia. Hur gammal gården är kan väl knappast någon klara ut, men att gårdsnamnet Rajlandstomta härstammar från någon av de svedjefinnar som på 1600-talet bröt mark i bygden, råder det väl knappast någon tvekan om. I Gunnarskogsboken har Anders Olsson betecknat gårdens mangårdsbyggnad som ett fint exempel på svensk-finsk byggnadsstil. Han nämner även att byggnaden bestod av finsk rökstuga i ena änden och s. k. svenskstuga i den andra.

Under senare hälften av 1800-talet har byggnaden genomgått en omfattande renovering av dåvarande ägaren gränsriddaren Carl Magnus Berg. Nuvarande ägaren, förre växelföreståndaren Julius Haraldsson, som i över 30 år svarat för telefonväxeln, kan även bekräfta teorin om att byggnadens ena del bestått av en rökstuga.

När han efter sitt tillträde till gården 1923 renoverade köket och rev bort all panel på väggarna kunde han själv konstatera att timmerväggarna var helsvarta av sot från den tid, då rökstugan ännu användes i sitt ursprungliga skick. Rökstugan fanns i den del av byggnaden, där

det även rätt så klart att även telefonväxeln varit inrymd i rökstugan, då ett mindre utrymme i denna del av byggnaden var avdelat för telefonväxels räkning.

EPOK FÖRBI

Eftersom telefonstationerna överallt ute i glesbygderna var inrymda i föreståndarens bostad ligger det ju även nära till hands att någon av dem kom att vara förlagd till en rökstuga i dessa bygder, där svedjefinnarna odlat marken lite varstans.

Hos familjen Haraldsson på Rajlandstomta går livet vidare, men den epok då man kunde gå in och anlita den telefonapparat som stod till allmänhetens förfogande är ändå för-

bi.

Under krigsåren var det militären som skötte telefonväxeln och vaktmanskapet hade även sin förläggning i gårdens svenskstuga, varigenom gårdsfolket knappast kunde befinna sig mera i händelsernas centrum.

Även övriga byggnader på gården är av gammalt datum och bl.a. finns där en bastu som betecknas som en av de äldsta byggnaderna i Bogen. Genom sitt vackra läge vid sjön Tvällens strand utgör gården en idyll och utan tvekan har den även ett kulturellt värde som erinrar om svedjefinnarnas strävan i bygden.

Jison.